No. 79. 1843.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 3 Julij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elke regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

Advertentie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD VLISSINGEN,

Brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de KERMIS of JAARMARKT binnen deze Stad een aanvang zal nemen op Maandag den 10. Julij aanstaande, en eindigen op Vrijdag den 21. daaraanvolgende; zullende op die Kermis geene Bedelaars, Draaiborden, Gochelaars, Horoskooptrekkers, Loterijspelers of kwakzalvers worden toegelaten, noch zulke personen, welke zoover gevorderd wordt, van geen patent zijn voorzien, — wordende de Kooplieden enz. uitgenoodigd, om zich vóór den 4. Julij aanstaande, met franco brieven en met opgave, in Nederlandsche Maat, aan den Marktmeester alhier te adresseren ter bekoming der benoodigde standplaats.

VLISSINGEN, den 8. Junij 1843.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. VAN DER SWALME,
Ter Ordonnantie van Hun Ed. Achtbare,
S. VAN DER SWALME,
Secretaris.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

— In Bosnië worden de Christenen bij voortduring door de Turken onderdrukt, waarom vele de wijk naar Oostenrijk nemen. Te Cetenje hadden zich 6000 ontevredenen vereenigd, doch de Vizier heeft hen uiteen gedreven en eenige personen doen ophangen, waarbij de zoon van den eens beroemde *Hassan-Aga*.

ZWEDEN.

STOKHOLM, den 8. Junij. Onze wetten gelijkheid voor het regt medebrengende, zonderen ook zelfs den Koning hier niet van uit en waarborgen hem niet tegen de onaangenaamheid, van in een burgerlijk proces betrokken te kunnen worden. De eenige uitzondering, welke de wet daarstelt, is, dat de Koning niet anders gedagvaard kan worden dan voor het koninklijk hof, onder welks regtsgebied zijne residentie behoort.

Het voeren van een proces tegen den Koning is evenwel een hoogstzeldzaam iets, en gedurende de beide laatst vorige regeringen heeft zulks geene plaats gehad. Thans echter doet het geval zich voor. Koning *Karel Jan* is de eenige eigenaar der mijnen van Lapland, en zeker Heer *T. Grave*, die beweert door 's Konings administratie over die mijnen in zijne regten verkort te wezen, heeft den Koning voor het koninklijke hof van Zweden (*Swea Hofraet*) doen dagvaarden. Dit proces, hetwelk de algemeene nieuwsgierigheid niet weinig prikkelt, zal in het begin van Julij moeten dienen.

FRANKRIJK.

— In ons departement de l'Ain aan de grenzen van dat van de Rhone, waren gedurende den afgeloopen herfst en winter jagers en wilddieven met eenen ijver vervolgd geworden, waarvan men nog nimmer een voorbeeld gezien had. Voornamelijk hadden twee veldwachters zich in deze ambtsvlijt onderscheiden; geen strooper vermogt hun te ontsnappen, zij volgden zijn spoor met de scherpzinnigheid en volharding van Noord-Amerikaansche roodhuiden. Ontelbaar bijna waren de aanhoudingen door hen gedaan; telkens echter gedoogden zij, dat de aangehoudene met hen in schikking kwam, en voor 20 of 30 francs bleef hij gewoonlijk niet alleen van verdere bekommering vrij, maar kreeg ook verlof om zijn jagen voort te zetten. Zulk een gedrag moest de oplettendheid der regering tot zich trekken, en niet lang duurde het, of men ontdekte, dat deze ijverige jagthandhavers geene veldwachters waren. De lucht van deze ontdekking krijgende, waren onze beide pseudowachters ook even snel verdwenen; doch natuurlijk hadden zij zich aan te veel personen vertoond, om niet een kenbaar signalement na te laten. Met hulp van hetzelve is te een in het departement de l'Ain, de ander kort daarna te Lyon zelfs gevat. Deze laatste, zich op zijne zwemkunst verlatende, sprong nog, toen men hem grijpen wilde, in de Rhone, doch door zijne kleederen bezwaard en door den sterken stroom medegesleept, moest hij om hulp roepen en zich gevangen geven.

BELGIE.

— Op het Muntplein te Brussel zijn proeven genomen met ladders op wielen, vervaardigd door den Heer *Couvert*, van Molenbeke-Sint-Jan, en welke dienen moeten om in geval van brand water te kunnen storten op muren, welke men op geene andere wijze, uit hoofde van den gloed des vuurs, zou kunnen naderen, alsmede om menschen te redden uit boven verdiepingen, wanneer de onderste verdieping aan het branden is; iets dat vroeger onmogelijk was. Een toestel van denzelfden aard, is reeds in Engeland in gebruik.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, den 29. Junij. De *Staats-Courant* behelst het volgende:

Het is bekend, dat zich in onderscheidene gedeelten van Borneo vrij talrijke kolonien van Chinezen bevinden, die zich vooral bezig houden met het graven van goud en met den handel.

Berigten van Java maken melding, dat in het laatst van 1841, de te Laufong en Mandor, op de westkust van Borneo, gevestigde Chinezen, door de Dayaksche bevolking van Landak zijn aangevallen, met dat gevolg, dat de Chinezen uit het landschap Landak zijn verjaagd, nadat ongeveer 300 hunner het leven hadden verloren.

Als oorzaak van deze gebeurtenis wordt opgeven de vergaande verdrukking, die de Dayakkers van den kant der Chinezen moesten ondergaan.

Tusschen de beide strijdende partijen was eene soort van wapenstilstand gesloten, in afwachting van de uitspraak, die door het Nederlandsche Gouvernement in hunne geschillen zou worden gedaan.

— Op den 7. Januarij is het woonhuis van den tabaksfabrikant *C. Vreede*, in de residentie Rembang, benevens drie schuren gevuld met droogen tabak, door brand vernield; de oorzaak werd aan onvoorzigtigheid van een der bedienden toegeschreven en de schade op ongeveer ƒ 25,000 begroot.

— In de residentie Madioen heeft op 12 dezer maand eene hevige windvlaag gewoed en zijn daardoor, behalve de schade aan 's Gouvernements gebouwen, ongeveer 70,000 koffijboomen uit den grond gerukt en 30 droogschuren omgewaaid.

— Men verneemt, dat in den voorgestelden maatregel tot suppressie der muzijk bij de infanterie, de keurkorpsen niet zijn begrepen, en dien ten gevolge de grenadiers en jagers hunne muzijk zullen behouden.

ROTTERDAM den 28 Junij. Gisteren werd op 's Rijks werf alhier met goed gevolg te water gelaten Zr. Ms. stoomschip Vesuvius, van 7 stukken. Nadat HH. KK. HH. prins *Hendrik* der Nederlanden en de Erfgroothertog Saksen Weimar Eisenach hiervan getuigen waren geweest, waarbij Zijne Exc. de Minister van Marine almede tegenwoordig was, hebben die Vorstelijke Personen, onder geleide van den kapitein ter zee *Ver heull*, directeur der marine alhier, de magazijnen van 's Rijks werf in oogenschouw genomen, en zijn, na eenige ververschingen bij den Directeur der Marine gebruikt te hebben, naar de residentie teruggekeerd.

ASSEN, den 26. Junij. Als belangrijk nieuws voor het wapen der infanterie, kunnen wij met zekerheid melden, dat de sergeant *P. A. van Swigchem* van het 4. regement infanterie, thans in garnizoen alhier, een onfeilbaar middel heeft uitgevonden, om met meer dan gewonen spoed met het tegenwoordig in gebruik zijnde slaggeweer te laden en te vuren. Den 14. dezer heeft hij eene proef zijner uitvinding genomen, en in tegenwoordigheid van den heer 1. luitenant *van Langen*, kommandant van het detachement, negen wisse schoten binnen eene minuut door eene schijf gebragt. Het geheim, aan welks opsporing de uitvinder jaren lang werkzaam was, is gelegen in het zamengestel der patronen. Bij de tegenwoordige zamenstelling der patronen kan in ééne minuut ten hoogste tweemaal geladen en gelost worden.

— Men verneemt, dat de heer *Lipman* te Amsterdam afgetreden is als lid van de Hoofd-Commissie voor de zaken der Israëliten in Nederland.

— Den 25. dezer, des avonds omstreeks 10 ure, is te Amerongen, door het steken met een mes, eene zware verwonding in de dij toegebragt aan zekeren *Otto Ederveen*, oud 24 jaren, daglooner aldaar, die weinige oogenblikken daarna aan de gevolgen is overleden. De vermoedelijke dader is bereids in verzekering genomen.

— Naar wij vernemen zal het Hoog Militair Geregtshof vermoedelijk eerst na de vacantie uitspraak doen op het appel, door den korporaal *A. L. van Os* ingesteld tegen het vonnis van den krijgsraad van het provinciaal kommandement van N. Holland, waarbij hij wegens doodslag, vergezeld van diefstal met verzwarende omstandigheden, is ter dood veroordeeld.

— *Van Stenis* heeft den 29. dezer bekend, zijn oom vergiftigd te hebben.

INGEZONDEN STUKKEN.

Geschiedenis der Joden in Nederland, door Advocaat K o e n e n te Amsterdam.

Waarde SIMON! *Ongaarne* kocht ik, tegen hoogen prijs, het door u verlangde exemplaar van de door advocaat KOENEN te Amsterdam geschrevene, en door het Provinciaal, Utrechtsche genootschap van kunsten, wetenschappen etc. bekroonde, « geschiedenis der Joden in Nederland."

Wat mag de reden zijn die het genootschap heeft bewogen, juist deze en geene andere stof, tot prijsvraag uit te kippen? Wilde men opzettelijk, den Nederlander van de Joodsche godsdienst, tot onderwerp eener verhandeling kiezen, waarom dan in een meer landsbroederlijken en echt Christelijken zin, de keuze niet liever bepaald, tot « eene proef van onderzoek naar middelen, leidende tot de « verzwakking en geheele uitroeijing der vooroordeelen, « overal en in zoo verre dezelve, in Nederland, voor als « nog, tegen de belijders van de Joodsche godsdienst « bestaan?"

In plaats der lamentabele woordspeling van ATHIAS « wij « hebben niet anders gevraagd dan eene zachte ballingschap, « en eene niet harde herbergzaamheid," kon het titelblad met het volgende motto hebben geprijkt:

« A la religion discretement fidèle
« Sois doux, compatissant, sage comme elles,
« Et sans noyer autrui a gagner le port;
« La clémence a raison et la colere a tort,
« Dans nos jours passagers de peines, de misères,
« Enfants du même Dieu, vivons du moins en frères,
« Aidons nous l'un en l'autre a porter nos fardeaux,
« Nous marchons tous, courbés sous les poids de nos maux.

Die veeltijds ten onregt verguisde VOLTAIRE, uit wiens schriften ik de bovenstaande regelen ontleen, wist het wel SIMON: hij sloeg wel eens den zak, maar meende den ezel; dit doen er trouwens wel meer; wie was toch die demoedige ATHIAS met zijne zachte ballingschap en niet harde herbergzaamheid? « Nur zwei Tugenden gibt's," zegt de kernachtige SCHILLER, « O, waren sie immer vereinigt! Immer die Gute gros, immer die Grosze auch gut." Dingen uit de voorwereld. In het blijspel « de doove of het huis vol volk" betaalt de kapitein zijn gelag: « *nu zyn wy kamp*" roept hij zijn schoonzoon toe.

In de betrekking van Regerings-lid der stad Amsterdam zou de schrijver zich, jegens zijne noodlijdende, Israëlitische stadgenooten, meer verdienstelijk hebben gemaakt ware hij genegen geweest, zijn invloed aan te wenden, om *aan allen die daarop aanspraak hebben*, het hun toekomende deel van den openbaren onderstand te verschaffen, van welk voorregt die ongelukkigen steeds verstoken blijven: de geschiedenis huns kerkgenootschaps binnen het lieve vaderland, stilt geen honger, leenigt geene ellende; maar wij hebben het meermalen gezien, te Amsterdam heerscht in de smaken der menschen eene ontzettende en onbegrijpelijke verscheidenheid!

Naar hetgeen door waarheidslievenden en onpartijdigen, door kwaadwillenden en welmeenenden, door zwartgalligen en Philantropen, door vrienden en vijanden, zoo over het algemeen als in het bijzonder, vóór en tegen de Joden, werd geschreven en gewreven, komt mij, in allen eerbied gesproken, heden ten dage, de herkaauwing van het stroeve onderwerp, hors de saison, geheel schadelijk, onnoodig en overtollig voor: de letterkunde en wetenschap worden door al die lelijke dingen, in nieuwen tooi gedoscht, luttel verrijkt; de burgerlijke en godsdienstige eendragt en verdraagzaamheid lijden er nadeel bij; de verheffing der Israëliten, zou men bijna zeggen, ligt niet zigtbaar in het plan des schrijvers; de geschiedenis van het Christendom heeft reden zich er over te beklagen; maar SIMON, welke aanleidingen bestonden er dan voor het vragen, schrijven en bekroonen der geschiedenis in kwestie? Ik rade het: men oordeelde eene afleiding in de tegenwoordige staatkundige oogenblikken, niet ondienstig, en nam de Joden te baat; en dan SIMON ƒ 4,20 voor ieder exemplaar, geeft geene slechte rekening; of wilde de Edel Achtbare eene fijn gesponnen satire aan het daglicht brengen? Of wilde ZEdA. den geprangden boezem lucht geven en even als de meest bezielde dichter van Nederland, de schimmenwereld met een geest verrijken. Of wilde hij, door middel van de interlocutien des Heiligen BERNARDUS en de adviezen van den engelachtigen D'AQUINUS, eigene grondbeginselen ontwikkelen, eigene, veelligt hamdatische, gevoelens doen uitbotten? Ik en weet het niet; het werk is in allen geval slechts door het Utrechtsche genootschap bekroond.

De schrijver, 't is zonderling, spant het geheele Joodsche geslacht voor den historie-wagen van het Christendom, en matigt zich, nu en dan, wel eens het regt aan op den bok te springen, en de overblijfselen der uitverkoren Gods, op eene geduchte wijze, den zweep over de heupen te smeeren.

ZEdA. ontvouwt zeer vromelijk de geschied-rol van den zevenden hemel, en wanneer zij tot de aarde reikt, dan beweert hij wel overlegd, dat, bij de wetgeving van 1796, de Joden in Nederland, slechts *par combinaison*, tot het stem- en burgerregt, werden toegelaten, maar niet regtstreeks en bijname, b. v. SIMON No. 1 tot 10, betalen den maaltijd, deze betaling geeft aan ieder hunner het regt om aan te zitten, maar dat No. 10 zoodanig regt voor zich zelven zou bezitten, staat nergens *beschreven*; eene soort van scheeve regtsgeleerdheid, van hetzelfde slag, als het weglaten der laatste woorden in privillegien van Koning PHILIPS: de schrijver is lid van den stedelijken raad te Amsterdam.

In het bijzonder schijnt ZEdA. op het stem- en burgerregt zijne pijlen te mikken; en wel ingezien, wat beteekent het eerste? Als men *my*, bij voorkomende gelegenheid, uitnoodigt kiezers te stemmen, dan schrijf ik V. V. op het biljet: *vanitas vanitates*.

Men vergeet ook niet u te verhalen, dat alleen de omwentelingsgezinde club, onder de spreuk « Felix Libertate," tuk op het Hollandsche burgerregt was, en hetzelve stormenderhand heeft overrompeld, terwijl de parnassim der beide Joodsche gemeenten te Amsterdam, met een aantal gevestigde welgezinden, even of het mandaat der geheele Joodsche bevolking van Nederland, in hunne handen berustte, afkeerig van de emancipatie waren, en van geene

inmenging; van het Joodsche met het Bataafsche volkbestaan wilden hooren reppen of roeren; ook haakt de edele man vurig, naar een onderzoek, omtrent hetgeen de godsdienst en de maatschappij gewonnen of verloren hebben « bij de « uitstrekking van het burgerregt, tot een gedeelte der landza« ten die vroeger slechts ondervonden hadden, eene zachte bal« lingschap en eene niet harde herbergzaamheid." Eeuwig en altijd dat *burgerrecht*; de godsdienst en de maatschappij hebben daarbij minder verloren, dan ieder lezer dien den ramp treft om *f* 4.20 voor het boek te betalen.

Zou de schrijver ook vermeenen dat het burgerregt, de bekeering der Joden tot het Christendom; in den weg staat; louter dwaling, anders niet SIMON; JAN SCHARP te Rotterdam exclameerde vroeger in « verscheidenheid en over- « eenstemming" aan een Jood die Christen wordt, « wint « de Kerk en verliest de Sijnagoge niets," geloof mij SIMON, het voordeel der aanwinst van eenen DACOSTA, CAPPADOCE, en anderen is meer fictief, dan wezenlijk; met den Duitschen HAYNE heeft veelligt het tegenovergestelde plaats; nu geen regel zonder uitzondering.

Geen enkel woord van de vroeger bestaan hebbende, bloeijende en schatrijke Portugesche gemeente te Rotterdam, en de oorzaak van het gezamenlijk verhuizen harer leden naar elders; wij waren in staat Z.Ed.A. desaangaande, met vele echte stukken en bescheiden te dienen; zoo schijnt de schrijver meer andere, goede dingen achterwege te laten; een ruimer betoog levert de schrijver nogtans betreffende de organisatie onder Koning WILLEM den I; hij vervalt in grove dwalingen omtrent zaken en tijden; hij tracht u diets te maken dat de Hoofd-Commissie, waarvan kortelijk, het door hem genoemde groote licht, Mr. LIPMAN, zijne betrekking heeft nedergelegd, het Fransche Consistorie heeft vervangen; dat het gezegde ligchaam een Hoofd-bestuur uitmaakt etc. etc, Z.Ed.A. weet wel beter; maar zoo een soort van *Magister Judaeorum*, als ten tijde des gewetens-dwingeland CHARLEMAGNE, zoo een soort van eenen herrezenen VAN PALLANDT, een VAN DOORN, STEIN of JANSSEN, zouden hem en zijne vrienden van nut zijn; eene Hoofd-Commissie, niet waar, om de domme en onverschillige menigte, tot achter de barriere van 1795, terug te dringen; Rabijnen van Gassideesch maaksel en meer andere huismiddeltjes; maar het gaat niet SIMON, het gaat waarachtig niet; het zal te Delft gebeuren en te Leiden jarig worden. Het wedervaren van MENASSE BEN ISRAEL bij de opdragt zijn's *conciliator* aan de Edel Mogenden van 1633, kan menig schrijver van bijbels voor de jeugd, tot nut en leering strekken.

Onder het lezen der geschiedenis schoot mij nu en dan de gedachte te binnen of het den schrijver ook welgevallig ware, dat de Joden, van top tot teen van den MESSIAS doordrongen, in hoop en vertrouwen, bestendiglijk het oog op Jerusalem vesten en hunne tijdelijke belangen, aan de vervulling der prophetie prijs gaven? Die hoop en dat vertrouwen leven nog wel, maar ontzettend *in abstracto*; het staat geschreven; nu ja, er staat zoo veel geschreven, en al hetgeen er staat.... dat staat er; in allen gevalle komen de tijden dan komen de plagen; maar SIMON, laten vrij alle gedemitteerde bazuinblazers, het geschal der verlossing aanheffen, dan houde ik styf en sterk staande, dat de ongelukkige (?) liefde tot en de gehechtheid aan het vaderland (hoort gij het heeren domperianen, aan het *lieve vaderland*) zoo diep wortel hebben geschoten en dat zij zoo diep *ingekankerd* zijn, om de volksverhuizing buiten gevolg te houden; want niemand zal het *lieve vaderland* voor Palestina verlaten; ja SIMON, ik verwed eene beste flesch port-a-port, tegen een kop Java-thee, dat zelf, het voor Jerusalem zoo in ijver blakende terra sancta commité te Amsterdam, bij het appel, geen *present* zou roepen. O tempore, o mores!

De oude Joodsche, kerkekamers-dwang, van rabiner en parnassim, banvloek, smaad en schande en overige spoorloosheden, waren mede goede appeltjes voor den dorst. SIMON, mijn vriend, zaagt gij wel immer dreigende bouwvallen, zoo als b. v. die van den Godesberg, welke, thans, op last van Pruissens monarch, wordt opgelapt; bouwvallen die alleen, *ten believe der geschiedenis*, in eer en waarde worden gehouden, die nogtans bouwvallen *zyn* en bouwvallen moeten *blyven*. SALOMO zegt, de wijze heeft de oogen in zijn hoofd; wie zal nu dwaas genoeg zijn, zijn eigen ik, tot zulk een bouwval ten believe der geschiedenis, veil te geven, en zich tot een gedenkteeken der oudheid te verleenen, hetwelk den voorbijganger toefluistert: « Wij hebben niet anders gevraagd dan eene zachte ballingschap en eene niet harde herbergzaamheid?"

Wat schaadt het? Middelerwijl de gekamde haan des Ed.A. Heere KOENEN, koning kraait, roept FABIUS gansch Israël toe:

« Aujourd'hui par la raison qui à repris son essor, « par la vraie philosophie qui s'est fait jour a travers tous « les obstacles qu'on lui a crées, nous sommes heureux: « *nous avons une patrie!*

« Du Talmud on recueillerait tout ce qui s'y trouve de « digne, de grand, de noble; d'élevé, tout ce qui s'y trouve « de sentement, de raison, de monale etc; toutes les ex« plications du Talmud, qui sont plausibles, basées sur « la raison eclairée et libre, seraient admises; le reste de« vrait démeurer enfoui dans les cartons de l'ancien Talmud.

« Jérusalem sera toujours considerée comme la ville « qui renfermait, le temple consacré au Dieu Un; *alors* « *que l'univers etait* plongé dans l'idolâtrie; de la est « parti le rayon qui nous éclaire....

Deze leer en de zuivere, goddelijke zedekunde van MOZES zij voortaan de leuze Israels! LOUIS.

Regtszaken.

Hof van Assises van Braband.

Den 4. Mei 1841 heeft te Cortenberg in de pastorij een zware diefstal plaats gehad, gepleegd des nachts door drie gewapende personen en geweldadig volvoerd.

Bij arrest van het Hof van Braband zijn, den 12. Mei 1842, ter zake van dit feit, ter dood veroordeeld: HENRI BONNÉ, oud 65 jaren, JEAN BAPTISTE BONNÉ, zijn zoon oud, 20 jaren, en JEAN BAPTISTE GEENS, oud 43 jaren, alle drie mars-kramers uit Lier.

Door de Koninklijke genade, werd hun evenwel de doodstraf kwijtgescholden en de veroordeeling daartoe gewijzigd in die tot levenslangen dwang-arbeid, na voorafgaande tepronkstelling.

In de gevangenis, in welke zij na hunne veroordeeling overgebragt waren geworden, uit het huis van arrest, waarin zij reeds een jaar in verzekerde bewaring opgesloten waren geweest, bevond zich ook zekere JANSENS, die reeds een straf van zes jaren dwangarbeid had doorgestaan, en thans wegens eenen nieuwen diefstal op nieuw te Brussel gevangen zat. Deze man betoonde groote ontroering op het vernemen van de ter dood veroordeeling van de beide BONNÉS en van GEENS.

JANSENS had juist zijn vonnis tot levenslangen dwangarbeid ontvangen, toen men de BONNÉS en GEENS kwam halen, om de tepronkstelling te ondergaan. « Gaat," zeide hij tot hen, « gaat rustig op de markt den hemel verdienen; ik ben het, die de misdaad gepleegd heb."

Dit gezegde werd door een medegevangene gehoord. Later zeide hij aan twee der suppoosten. » Ziet gij die drie ongelukkigen, men heeft hen te pronk doenstaan, en echter zijn zij onschuldig; ik zal de schuldigen doen kennen."

Nog die eigen dag schreef hij eenen brief aan den regter ter instructie, een gehoor verzoekende tot het doen van gewigtige verklaringen. Die brief werd eerst den volgenden dag overhandigd.

Eenige dagen later verklaarde JANSENS aan den directeur der gevangenis, dat de bewuste diefstal te Cortenberg gepleegd was geworden, door hem zelven, een' zekeren MERVEL en eenen derden persoon met name POISSON. Hij beleed tevens nog meerdere diefstallen, door hem met deze twee en nog meer andere personen gepleegd.

Deze verklaringen van JANSENS werden aanvankelijk door de justitie, niet dan met wantrouwen, opgenomen. Men hield dezelve voor verdichtsels, ofschoon men niet begreep met welk doel.

Toen men hem later zijne bekentenissen wilde doen herhalen, kwam hij, voor zoo veel zich zelven betrof, daarop terug, beweerde zelf geen deel genomen te hebben aan den diefstal te Cortenberg, maar gaf als de daders daarvan op POISSON en MERVEL; benevens zekeren SCHELLINGS als derde.

Intusschen had men de instructie voortgezet en alles scheen de waarheid van de eerste verklaringen van JANSENS te bevestigen. Zoo ter zake van den bewusten diefstal te Cortenberg, voor welke reeds drie doodvonnissen geslagen waren, als ter zake van nog meerdere andere werden voor het hof van assises van Braband te regt gesteld: 1°. JANSENS, 2°. POISSON, 3°. MERVEL, 4°. DE HOEK, 5° CAROLINA JANSENS, zuster van den eersten beschuldigde en vrouw van POISSON, en 6°. SCHELLINGS, zijnde deze laatste evenwel voortvlugtig.

Ontzettend was de algemeene belangstelling in dit zonderling regtsgeding.

Op het oogenblik dat JANSENS, die thans alles weder ten volle erkent, een omstandig verhaal van de geheele toedragt van den diefstal te Cortenberg begint te doen, hoort men het rollen van het rijtuig, waarmede ook de drie vroeger ter dood veroordeelden, de beide BONNE's en GEENS, naar het paleis van het hof worden vervoerd.

Het verhaal van JANSENS bevat zoo naauwkeurig de bijzonderheden van den diefstal te Cortenberg en alle bijkomende omstandigheden bevestigen zoo zeer de waarheid van zijn verhaal, dat er niet langer aan te twijfelen valt, of hij, POISSON en MERVEL zijn de ware daders daarvan geweest.

Dan, nemen wij voor het volgende zijne eigene bewoordingen.

» In de gevangenis overgebragt zijnde, zag ik daar, op zekeren dag, ook POISSON en MERVEL, en zeide ik tot den eersten: » Hoe! gij ook hier, en denkt gij wel aan de drie ongelukkigen, die zich hier boven ons hoofd bevinden?" (*zich zelf in de reden vallende*) Daar, Mijnheer de president, bevond zich het hok van de drie ongelukkige onregtvaardiglijk veroordeelden.

» Eenige dagen later zag ik die drie ongelukkigen, die men ter te pronkstelling naar de markt ging overbrengen. Een hunner, zich op de plaats bevindende, zeide al weenende: Vrienden, zoudt gij ook eenen doek voor mij hebben, dien ik om mijn hoofd zou kunnen slaan. (*De ontroering van* JANSENS *is zoo sterk, dat hy zyn verhaal moet afbreken; eenige oogenblikken daarna vervolgt hy*).

» Ik zeide aan die ongelukkigen, weent niet; gij gaat heden den hemel verdienen. Het is niet aan u het schavot te betreden, dat voegt mij en twee anderen. Ik gaf mijnen doek aan den vrager, die hem zich om het hoofd wond.

« Terwijl zij de te pronkstelling ondergingen is mijne vrouw mij in de gevangenis komen bezoeken. Het was een' Vrijdag. Zij is beginnen te weenen. Ik zeide haar: maak mij niet mistroostiger dan ik reeds ben. Gij zegt, dat wij wel ongelukkig zijn; maar zijt gij heden de markt overgekomen? Daar bevinden zich drie ongelukkigen, die reden hebben om te weenen; zij staan aan de schandpaal en evenwel zijn zij zoo onschuldig als het eerst geboren kind.

» Gij weet zulks dan? hernam mij vrouw. — Voorzeker, dus ging ik voort, het zijn ik zelf, MERVEL en POISSON die de daad gedaan hebben. — Hierop sprak mijne vrouw mij aldus aan. — » PIETER-JOSEF, ziedaar vijftien jaren, dat wij getrouwd zijn; ik heb u steeds met een goed oog gezien; maar ik zou u er liever om hebben, zoo gij de waarheid verklaardet. Gij moet naar uw gemoed spreken en niets voor het geregt verbergen."

Ik begaf mij naar binnen en liet twee brieven schrijven, den eenen aan den aalmoezenier der gevangenis, des anderen aan den regter ter instructie; maar ik bekwam geen antwoord. Sedert heb ik steeds op de belangen dier ongelukkigen aangedrongen. Tot verligting van mijn gemoed heb ik alles aan het geregt geopenbaard, en ik herhaal hier voor God en voor de menschen, dat die drie ongelukkigen, die ik nimmer dan in de gevangenis gekend heb, niet het minste deel aan het feit van Cortenberg hebben gehad. De misdaad is begaan door mij, MERVEL en POISSON; dat zij mij logenstraffen, zoo zij kunnen!"

De beide laatsten zijn geheel verslagen en wagen niet de minste ontkenning.

JANSENS voegt er nog bij, dat de reden, waarom hij zijne bekentenis zoo lang vertraagd heeft, is, wijl hij tegen het reeds tegen hem geslagen vonnis in cassatie was gekomen en dat hij altijd nog hoop voedde; maar op het gezigt der drie ongelukkigen, die men naar het schavot voerde, was het hem onmogelijk geweest, langer te zwijgen.

De drie vroeger veroordeelden worden voor de getuigen, aan de nieuwe beschuldigden tegenovergesteld; de debatten worden voortgezet en duren eenige dagen.

De advocaat-generaal concludeert tot de schuldigverklaring van al de thans voor het hof te regt staande beschuldigden, en verklaard zich overtuigd te houden van de onschuld van de beide BONNE's, vader en zoon, en van die van GEENS. — » Mijne Heeren, zegt hij ten slotte, verliest niet uit het oog, dat er hier drie onderscheiden belangen tegen over elkander staan: het belang der maatschappij, dat der beschuldigden en dat der onschuldige vroeger beschuldigden. Ik durf hopen, dat deze, na de hand gezegend te hebben, die hun het leven heeft gespaard, ook weldra de hand zullen zegenen, die hun de vrijheid hergeven zal hebben.

Bij uitspraak der gezworenen worden al de beschuldigden, uit onderscheiden hoofden, schuldig verklaard, met uitzondering van de enkele vrouw POISSON.

Het arrest, 21 Junij 1843 geslagen, brengt mede: ten opzigte van JANSENS, POISSON en MERVEL, als behalve aan andere diefstallen, ook schuldig bevonden aan dien te Cortenberg, doodstraf voor de beide eerste en levens langen dwangarbeid, benevens te pronkstelling en brandmerk voor den laatste.

Er zijn alzoo thans vijf doodvonnissen geslagen geworden, ter zake van een feit, stellig door niet meer dan drie personen gepleegd.

De minister van justitie zal dit nieuwe arrest, voor zoo verre het met het vroegere, voor ditzelfde hof tegen de BONNÉS en GEENS geslagene, in verband staat, onverwijld bij het hof van cassatie indienen.

Het hoog geregtshof zal te onderzoeken hebben, of de beide arresten in overeenstemming te brengen zijn, en ingeval van ontkennende beslissing, zoo de nieuwe als de vroeger beschuldigden, naar een ander hof van assises verwijzen, om bij een en hetzelfde arrest in de beide zaken te doen beslissen.

Intusschen is er door de leden van de balie bij collecte eenig geld bijeengebragt, tot leeniging van den toestand der drie ongelukkige onschuldig veroordeelden.

Ook de leden van de jury hebben, te zelfden einde, onderling eene som van 145 franken bijeengebragt, en door tusschenkomst van den advokaat-generaal aan hare bestemming doen geworden.

Wijders zijn er ook reeds bevelen gegeven, om de drie ongelukkigen behoorlijk te doen kleeden, en het pak van het bagne van Gent, hetwelk zij bij hunne laatste verschijning voor de assises nog droegen, is hun bereids afgenomen.

Intusschen kan hunne gevangenschap nog een' geruimen tijd aanhouden, en men vraagt zich, op welke wijze de staat hun later eene genoegzame voldoening voor al het geledene zal doen erlangen?

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 1. Julij. Sedert den 29. Junij zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Jeaukey, J. de Paauw, Havanna, suiker; Oceanus, H. Schumacher, St. Petersburg, wol; Martha Washington, J. Pyler, New-York, katoen; La Malvine; P Coix, Havre-de-Grace, stukgoed; Le Lovely, L. Greniez, Bordeaux, wijn; Junius, J. Pike, Talmouth, Jean van Eyck, J. Minne, Cowes, beide suiker; La jeune Leonie, H. A. de Vries, Borbeaux, wijn; The Adah, D. Cumming, Port-au Prince, koffij; de Eersteling, E. O. Koolman, Bordeaux, wijn; Vesta, J. Breekwold, Nantes, stukgoed; Mary Frauns, E. Farinau, Mathanzas, suiker.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Georgine, J. Knoop, Archangel, Agenoria, J. Ham, New-Castle; Antonius, F. Roskamp, Papenburg; Johanna Maria, J. Wilters, Bremen, alle ballast.

— Den 17 dezer, is op 48 gr. 10 min. noorder breedte en 6 gr. 24 min. wester lengte, gepraaid Zr. Ms. transportschip Prins Willem Frederik Hendrik, luitenant van Braam Houckgeest, van Helvoet naar Suriname.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.